

PLAČE in KADRI

ON-LINE VESTNIK ZA RAČUNOVODJE, KI OBRAČUNAVAJO PLAČE
IN VODJE KADROVSKIH ODDELKOV Z VPRAŠANJI IN ODGOVORI

21/2017

18. 10. 2017, Ljubljana

ISSN: 1854-0821

Strokovna založba
ekonomske,
pravne in tehnične literature

VERLAG
DASHÖFER

Podatki, ki jih je Zavod RS za zaposlovanje objavil v začetku oktobra so optimistični, saj se je število registriranih brezposelnih oseb po dolgem času spustilo pod 90.000. Konec septembra je bilo na zavod prijavljenih 3,4 % manj oseb kot avgusta ter kar 14,9 % manj kot lani v tem času. Upamo lahko, da se bo trend obdržal in da bo številka vztrajno padala še naprej.

V nekoliko daljši številki vestnika se tokrat posvečamo predlaganim spremembam s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter noveli Zakona o dohodnini, ki bo pomembno vplivala tudi na napotene delavce. Tudi pri odgovorih na vprašanja iz prakse boste našli kar nekaj novih informacij s področja plačevanja prispevkov, pa tudi napotitev, sklepanja pogodb in ostalih zanimivih tem.

Prijetno branje vam želim.

Barbara Slivnik,
strokovna urednica

NOVOSTI IZ ZAKONODAJE

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2E)

Skupina poslancev in poslank je septembra predlagala spremembo Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (novela E). V članku bodo izpostavljene poglobljene rešitve in predlogi, ki so povzeti iz Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2E)

1. Nova ureditev upoštevanja dobe

Predlog predvideva novo ureditev upoštevanja dobe, pridobljene s prostovoljno vključitvijo v obvezno pokojninsko in

invalidsko zavarovanje, in sicer na način, da se pokojninska doba, ki so jo zavarovanci do vključno 31. 12. 2012 pridobili s prostovoljnim vstopom v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, upošteva kot pokojninska doba brez dokupa.

2. Nova podlaga za vključitev v obvezno zavarovanje

Zakon ureja novo podlago za vključitev v obvezno zavarovanje za delavce v delovnem razmerju, ki pri delodajalcu izpolnjujejo pogoje za vključitev v zavarovanje tudi na podlagi 16. člena ZPIZ-2 (družbeniki), vendar so prednostno zavarovani na podlagi delovnega razmerja. Ti delavci bi v skladu s predlogom bili vključeni v zavarovanje na podlagi novega 6. odstavka 14. člena ZPIZ-2.

3. Pred-izpolnjen obračun prispevkov

Predlog zakona predvideva tudi pristojnost Zavoda (ZPIZ) za podajo pred izpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost v primerih, ko delodajalci ne izpolnijo svojih obveznosti v skladu z delovnopravno in davčno zakonodajo. Zavod pripravi pred-izpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost in ga posreduje Finančni upravi RS. Kot osnova za pravo pred izpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost se določi povprečna plača v RS, veljavna pretekli mesec.

VSEBINA

Novosti iz zakonodaje

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2E)	stran	1-2
Na vidiku spremembe Zakona o dohodnini	stran	2-3

Vprašanja – Odgovori

Refundacija jubilejne nagrade	stran	3
Pravilno obračunano število kilometrov	stran	3
Dodatek za delovno dobo	stran	3-4
Direktor bo 3 leta opravljalo delo v tujini	stran	4-5
Odpravnina po poteku pogodbe za določen čas (1 mesec)	stran	5
Prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje	stran	5-7
Obračun bolniške za delavca v tujini	stran	7-8
Potni stroški prokurista	stran	8

Določen je tudi nabor zavarovancev, za katere bo Zavod pristojen posredovati pred izpolnjen obrazec ter rok za posredovanje obrazcev.

Pred-izpolnjen obrazec bo posredovan za enake zavarovalne podlage, kot jih določa 134. člen, ki ureja priznavanje pokojninske dobe v primeru neplačanih prispevkov, torej za delavce, ki bodo v zavarovanje vključeni na podlagi prvega ali tretjega odstavka 14. člena ZPIZ-2, in sicer za tiste, za katere delodajalec tega ne bo storil v predpisnem roku.

Predloga zakona predvideva, da bo obrazec predstavljal tudi izvršilni naslov za izterjavo prispevkov za socialno varnost.

*Eva Langeršek, mag. prava,
Kadrovska asistenca*

Na vidiku spremembe Zakona o dohodnini

Vlada Republike Slovenije predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku. V nadaljevanju članka dajemo poudarek spremembam, ki se nanašajo na obdavčitev dohodkov in povračila stroškov iz delovnega razmerja delavcev, napotenih na delo zunaj države.

1. Spremembe sistema obdavčitve dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, napotenih na delo zunaj države

Iz predloga izhaja sprememba sistema obdavčitve dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, napotenih na delo zunaj države, ki bi se izvajala na sledeč način.

V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, ki ga delavec doseže v okviru napotitve na delo zunaj države, se ne bi všteval znesek v višini 20 % plače oziroma nadomestila, prejetega za opravljanje dela v okviru te napotitve, vendar ne več kot 1.000 evrov za izplačila v posameznem mesecu. Vse to pa le pod določenimi pogoji – časovni pogoj, oddaljenost, ne/rezidenstvo, spodnji prag zneska plače.

Predvsem zadnji pogoj (spodnji prag zneska plače) nakazuje na to, da se s tem pogojem izključuje iz davčne sheme napotitve nižje kvalificiranih delojemalcev v Slovenijo, ki niso ciljna skupina te sheme, in zagotavlja zaščita pred negativnimi vplivi na trg dela (socialnim dumpingom).

Na drugi strani pa pri napotitvah izven Slovenije predstavlja spodbudo, da se visokokvalificirani kader odloči za

delo zunaj države sedeža delodajalca, kar bo vodilo v pridobivanje novih znanj in kompetenc začasno napotnega.

2. Povračila stroškov v zvezi z začasno napotitvijo na delo v tujino

Predlog predvideva spremembo na področju povračil stroškov v zvezi z začasno napotitvijo na delo v tujino.

Sprememba predvideva, da se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne vštevajo določena povračila stroškov v zvezi z začasno napotitvijo na delo v tujino:

- **Prehrana med delom:** se ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja za vsak dan napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 3. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 za povračilo stroškov prehrane med delom, povečane za 80 % glede na višino, ki jo določi vlada.
- **Povračilo stroškov prevoza:** vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrina):

- a) za prevoz med običajnim prebivališčem v času napotitve in mestom opravljanja dela v kraju napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 3. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela,
- b) za prevoz v kraj napotitve ob začetku napotitve in za prevoz iz kraja napotitve ob koncu napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 za povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju.

- **Povračilo stroškov za prenočišče:** na začasni napotitvi, ki traja neprekinjeno do največ 30 dni, se ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 za povračilo stroškov za prenočišče na službeni poti, pri čemer se izključuje uporaba 3. točke 44. člena ZDoh-2. Gre za časovno obdobje, v katerem se predpostavlja, da je napoteni delavec v podobnem položaju, kot so delavci na službeni poti, ki si zaradi krajše narave službene poti ne uredijo drugega doma, temveč le prenočišče.

3. Drugi predlogi

a) Ugotavljanje davčne osnove od dohodkov iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov

Z namenom zaježitve zlorab sistema normiranih odhodkov se vzpostavijo mehanizmi, ki te zlorabe preprečujejo oziroma zmanjšujejo:

- nadgradi se določba o ugotavljanju prihodkov, ki pomenijo zgornjo mejo za možnost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov;
- prenovi se pogoj za obvezen izstop iz sistema;
- višina normiranih odhodkov se omeji tudi z absolutno višino.

Predlaga se tudi sprememba davčne osnove za davčni odtegljaj od izplačil nastopajočim izvajalcem in športnikom v okviru opravljanja dejavnosti nastopajočega izvajalca in športnika, ki nima poslovne enote v Sloveniji oziroma izplačevalcu dohodka ne predloži svoje davčne številke.

b) Sprememba splošne olajšave

Predlogom spremembe splošne olajšave se odpravlja nezveznost dodatne splošne olajšave glede na višino dohodka in s tem preprečuje možnost, da zavezanec ob povečanju bruto plače prejme nižjo neto plačo, s čimer se zasleduje cilj enake obravnave zavezancev v približno enakem položaju.

c) Posebna osebna olajšava za študente/dijake

Povečuje se posebna osebna olajšava za rezidente, ki se izobražujejo in imajo status dijaka ali študenta iz sedanjih 75 % splošne olajšave na znesek splošne olajšave.

d) Oprostitev plačila dohodnine od brezplačne pravne pomoči

Predlaga se oprostitev plačila dohodnine od brezplačne pravne pomoči, prejete na podlagi zakona, ki ureja brezplačne pravne pomoči, po drugem posebnem zakonu ali po pravilih mednarodnega sodišča ali arbitraže (1. člen predloga zakona).

*Eva Langeršek, mag. prava,
Kadrovska asistenca*

VPRAŠANJA – ODGOVORI

Refundacija jubilejne nagrade

Zanima me, ali je možna refundacija izplačila jubilejne nagrade delavcu za 10, 20 ali 30 let delovne dobe pri istem delodajalcu in kako se izvede? Torej, ali je možno, da jubilejno nagrado delodajalcu vrne država ali kakšen poseben sklad.

Jubilejna nagrada je obveznost, ki jo je na podlagi delovnega prava dolžan dati delodajalec. To obveznost delodajalca običajno predpiše zanj veljavna kolektivna

pogodba, pravilnik delodajalca ali pa se določi s samo pogodbo o zaposlitvi.

Zakonodaja ne predvideva možnosti, da bi izplačano jubilejno nagrado lahko delodajalec zahteval nazaj od države ali od npr. posebnega sklada. Če delodajalec meni, da je delavcu jubilejno nagrado izplačal neupravičeno, jo lahko zahteva nazaj od delavca.

Irena Kamenščak

Pravilno obračunano število kilometrov

Delodajalec obračunava strošek prevoza na delo upoštevajoč Uredbo (točka 5). Prosimo za vaše mnenje glede števila obračunanih kilometrov (po najkrajši razdalji med kraji po TIS).

Od kraja opravljanja dela do naslova delavca znaša izračunana razdalja v eno smer 24,68 km – katero številko uporabimo za izračun stroška za prevoz na delo/z dela za 1 delovni dan:

a) $24 \text{ km} \times 2 = 48 \text{ km}$ – za izračun $48 \times 0,18$

b) $24,68 + 24,68 = 49,36$ – za izračun $49 \text{ km} \times 0,18$

c) $24,68 + 24,68 = 49,36$ – za izračun $49,36 \text{ km} \times 0,18$

Uporabite izračun c), torej $49,36 \text{ km} \times$ število dni prisotnosti $\times 0,18 \text{ €}$ je skupni strošek prevoza na delo in z dela.

*Majda Gominšek,
Svetovalna hiša Gominšek*

Dodatek za delovno dobo

Ali se dodatek za delovno dobo obračuna delavcu tudi za čas, ko je bil na neplačanem dopustu? Kje je navedena (člen zakona oz. pravilnika) ta informacija?

Ne. Osnova za plačilo prispevkov od neplačane odsotnosti je osnovna bruto plača delavca.

Zakonodaja posebej ne določa, česa ne smete izplačati delavcu za dni neplačanega dopusta oziroma zgornje meje, temveč določa le zakonski minimum, tj. plačilo prispevkov.

Vidik FURS (pojasnilo april 2016, Prispevki za socialno varnost Plačevanje prispevkov za zavarovance – delavce v delovnem razmerju) v primeru neplačane odsotnosti:

Neplačana odsotnost je opredeljena v 132. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (podaljšano zavarovanje). V skladu s tem členom se v zavarovalno dobo ob pogoju, da je plačan prispevek za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje tudi čas, ko je zavarovanec med trajanjem delovnega razmerja brez pravice do nadomestila plače odsoten z dela ali udeležen v stavki v skladu s predpisi, ki urejajo stavko.

V primeru neplačane odsotnosti z dela se od osnove, določene v 150. členu ZPIZ-2, obračunajo in plačajo vsi prispevki za socialno varnost delojemalca in delodajalca. Zavezanci za plačilo navedenih prispevkov so delojemalci in delodajalci, razen za prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kjer je v skladu s prvim odstavkom 152. člena ZPIZ-2 delodajalec zavezanec za plačilo prispevka delojemalca in delodajalca.

*Eva Langeršek, mag. prava,
Kadrovska asistenca*

Direktor bo 3 leta opravljal delo v tujini

Sem zaposlen in hkrati direktor podjetja. Delo (vodenje gradbišča) bom opravljal v tujini (BiH). Trajalo bo približno 3 leta, vsako soboto in nedeljo bom doma, zanima pa me sledeče:

- **glede na to, da bom doma vsak vikend, ali lahko delam mesečne potne naloge ali nalog za vsako pot (tedenske);**
- **kakšno dnevnicco si lahko obračunam;**
- **v potni nalog gredo še kilometri, cestnine, parkirnine, prenočišče, reprezentanca ali še kaj;**
- **ali so dajatve za plačo za delo v tujini enake kot delo doma;**
- **ali je kakšna druga zakonska možnost za izplačilo?**

Glede na podatke, ki so razvidni iz vprašanja, menim, da gre v vašem primeru za opravljanje dela v okviru napotitve, kar pomeni, da je treba spoštovati posebna delovno pravna, socialna in davčna pravila. Glede na to, da bo projekt v BiH trajal cca. 3 leta in da boste ta tri leta delo opravljali v BiH za svojega naročnika iz BiH, bi morali:

- V Sloveniji skleniti ustrezen sporazum o napotitvi k obstoječi pogodbi o zaposlitvi, kjer bi morali urediti obvezne dodatne sestavine, ki jih za napotitev določa Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) v 209. členu;
- V Sloveniji ustrezno urediti zavarovalno podlago pri ZZS, in sicer urediti spremembo iz 001 zavarovanja

(glede na to, da navajate, da ste zaposleni, domnevam, da imate takšno zavarovalno podlago, kljub temu, da ste hkrati tudi direktor družbe) v 002 ter na podlagi pravil Sporazuma o socialnih zavarovanjih pridobiti ustrezno potrdilo, da ste v času napotitve lahko 24 mesecev vključeni v obvezna zavarovanja v Sloveniji. Po izteku 24-mesečnega obdobja (oziroma cca. 3–5 mesecev prej) pa je treba preko Ministrstva za delo in družino sprožiti postopek dogovora o podaljšanju tega obdobja za nadaljnjih 24 mesecev. Če tega ne boste storili, obstaja velika možnost dvojnega plačevanja prispevkov – v Sloveniji in tudi v BiH;

- Ker v tem primeru ne govorimo o službeni poti, ampak o napotitvi na delo v tujino, niso možna neobdavčena povračila na podlagi potnega naloga. Če si izplačate dnevnic, so te obdavčljive z dohodnino (če jih opredelite kot dodatek za delo v tujini), plačilo prenočišča predstavlja boniteto (obdavčeno s prispevki in dohodnino), stroški, povezani s potmi, pa se obravnavajo po njihovi dejanski vsebini – če gre vsebinsko za prevoz na delo in z dela, se lahko neobdavčeno izplača 0,18 €/km, in sicer od običajnega prebivališča v BiH do delovnega mesta v BiH ter prva pot na projekt ob njegovem začetku in zaključna pot iz projekta ob njegovem zaključku čez cca. 3 leta. Vmesne poti (vračanja za vikende) štejejo kot zasebne poti, če prihajate na obisk k družini. Če pride do povračila stroškov za te poti, pa ta povračila predstavljajo obdavčljiv dohodek, ki se obdavči z dohodnino in prispevki za socialno varnost;
- Če določene poti lahko zagovarjate kot službena potovanja, v tem delu tudi znotraj obdobja napotitve (projekta, ki bo trajal cca. 3 leta) lahko povrne stroške po pravilih službenih potovanj. Pogoj pa je, da vsebinsko v tem delu res lahko govorite o službeni poti. Še enkrat opozarjam, da celotno odboje trajanja projekta ni službena pot.
- Glede na to, da omenjate družino v Sloveniji, velja preveriti, ali si lahko neobdavčeno izplačujete nadomestilo za ločeno življenje, kot ga opredeljuje 8. člen Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja;
- V povezavi z dohodninsko obveznostjo bo treba razrešiti vprašanje davčnega rezidentstva, od tega vprašanja pa je odvisna pravilna davčna obravnava dohodkov iz delovnega razmerja tako v Sloveniji kot v BiH.
- Strošek reprezentance se obravnava po enakih pravilih, kot to velja za strošek reprezentance, ki vam nastane v Sloveniji.

Ker odhajate na delo v tujino (BiH), je obvezno treba preveriti tudi njihovo zakonodajo, vezano na napotene delavce. Za ta del potrebujete svetovalca iz BiH. Ker je tematika napotitev zelo kompleksna, vam tudi za ureditev vsega potrebnega v Sloveniji priporočam, da si najamete

svetovalca, ki področje pozna. V tem mnenju so namreč navedena le osnovna izhodišča glede napotitve na delo v tujino. Vaše specifikke glede na tip dajanja kratkih odgovorov pa seveda niso upoštevane, saj o celotni situaciji ni zadostnih informacij.

Irena Kamenščak

Odpravnina po poteku pogodbe za določen čas (1 mesec)

Kakšna odpravnina pripada delavcu, ki je zaposlen za določen čas za 1 mesec zaradi povečanega obsega dela in mu po enem mesecu preneha pogodba o zaposlitvi. Kako je v primeru, ko delovno razmerje traja 1 mesec in pol?

Pogodba o zaposlitvi, sklenjena za določen čas, preneha veljati brez odpovednega roka s potekom časa, za katerega je bila sklenjena, oziroma ko je dogovorjeno delo opravljeno ali s prenehanjem razloga, zaradi katerega je bila sklenjena.

Delavec, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi za določen čas po prejšnjem odstavku, ima pravico do odpravnine.

Kdaj delavec nima pravice do odpravnine?

Pravice do odpravnine nima delavec v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, če gre za nadomeščanje začasno odsotnega delavca, v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas za opravljanje sezonskega dela, ki traja manj kot tri mesece v koledarskem letu, ter v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas za opravljanje javnih del oziroma prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki je bila sklenjena zaradi vključitve v ukrepe aktivne politike zaposlovanja v skladu z zakonom.

Delavec nima pravice do odpravnine v primeru, ko delavec in delodajalec v času trajanja ali po poteku pogodbe o zaposlitvi za določen čas skleneta pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas oziroma če delavec nadaljuje z delom na podlagi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas ali če delavec ne sklene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas za ustrezno delo, ki mu ga je ponudil delodajalec po poteku pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Osnova za odmero odpravnine

Osnova za odmero odpravnine je povprečna mesečna plača delavca za polni delovni čas iz zadnjih treh

mesecev oziroma iz obdobja dela pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

V primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki je sklenjena za eno leto ali manj, ima delavec pravico do odpravnine v višini 1/5 osnove iz prejšnjega odstavka.

Če je pogodba o zaposlitvi za določen čas sklenjena za več kot eno leto, ima delavec ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi pravico do odpravnine v višini, zapisani v prejšnjem stavku, povečane za sorazmerni del odpravnine iz prejšnjega stavka za vsak mesec dela.

Če delavec po prenehanju pogodbe o zaposlitvi za določen čas pri istem delodajalcu nepretrgoma nadaljuje z delom na podlagi sklenjene druge pogodbe o zaposlitvi za določen čas, se odpravnina izplača za ves čas zaposlitve za določen čas ob prenehanju zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas pri tem delodajalcu. V tem primeru ne velja omejitev iz petega odstavka 55. člena ZDR-1.

Sklep

Če delavcu pripada pravica do odpravnine in pogodba o zaposlitvi traja 1 mesec ali en mesec in pol, mu pripada odpravnina v višini 1/5 osnove. Če bi trajanje pogodbe preseglo 12 mesecev, pa ima delavec ima delavec ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi pravico do odpravnine v višini 1/5 osnove povečane za sorazmerni del odpravnine iz prejšnjega stavka za vsak mesec dela (npr. 18 mesecev = 1/5 osnove + 1/5 osnove x 6 mesecev).

Eva Langeršek, mag. prava,
Kadrovska asistenca

Prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje

1. V pogodbi o financiranju pokojninskega načrta obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki je sklenjena s Kapitalno družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, je napisano, da delodajalec zaposluje delavce na delovnih mestih, ki so se po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dolžni vključiti v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Zanima nas, v katerih aktih podjetja mora biti navedena opredelitev delovnih mest, ki bodo podlaga za vključitev delavcev zaposlenih na teh delovnih mestih v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje?

2. Če se ugotovi, da bi morali zaposlenemu na takšnem delovnem mestu izplačati prispevke za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje za nazaj, nas zanima izvedba tega povračila. Zanima nas predvsem poročanje na FURS (pravilna navedba takšnega povračila na REK-1 obrazcih)?

Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (tj. poklicno zavarovanje) skladno z drugim odstavkom 2. člena ZPIZ-2 (UL RS št. 96/2012 s spremembami) obsega obvezno vključitev v poklicno zavarovanje ter pravice in obveznosti iz zavarovanja za primer starosti in smrti, določene na podlagi vplačil v to obliko zavarovanja. Poklicno zavarovanje je urejeno v enajstem delu ZPIZ-2. Gre za zbiranje prispevkov delodajalcev na osebnih računih zavarovancev – članov, na podlagi katerih zavarovanci – člani, vključeni v to obliko zavarovanja, pridobijo pravico do poklicne pokojnine ter druge pravice, določene s tem zakonom. Poklicno zavarovanje se izvaja v okviru Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja (SODPZ), ki ga upravlja Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Poklicno zavarovanje se izvaja na podlagi Pokojninskega načrta poklicnega zavarovanja.

Krog zavarovancev poklicnega zavarovanja je določen v 199. členu ZPIZ-2, ki med drugim določa, da se v poklicno zavarovanje obvezno vključijo zavarovanci, ki opravljajo posebno težka in zdravju škodljiva dela, in zavarovanci, ki opravljajo dela, ki jih po določeni starosti ni moč uspešno poklicno opravljati. Zavarovanci, ki delajo na teh delovnih mestih, se v poklicno zavarovanje vključijo le, če delo opravljajo s polnim delovnim časom. Delovna mesta, na katerih se zavarovanci vključijo v poklicno zavarovanje zaradi težavnosti ali škodljivosti dela, je možno določiti v primerih, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da obstajajo v zvezi z opravljanjem del znatnejši škodljivi vplivi na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavcev, kljub temu da so bili uporabljeni vsi splošni in posebni varstveni ukrepi, določeni s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu, in drugi ukrepi, s katerimi jih je mogoče odpraviti ali zmanjšati;
- da opravljajo delavci dela v težkih in zdravju škodljivih razmerah neposredno ob virih škodljivih vplivov v nepretrganem delovnem procesu;
- da se opravlja delo v okoliščinah iz prve in druge alineje tega odstavka polni delovni čas, pri tem pa se za polni delovni čas šteje tudi delovni čas, krajši kot polni delovni čas, določen z zakonom, in kolektivnimi pogodbami, če je tako določeno zaradi posebnih delovnih pogojev.

Delovna mesta, na katerih dela po določeni starosti ni moč uspešno poklicno opravljati, se lahko določijo v

primerih, ko je uspešno opravljanje dejavnosti omejeno z določeno starostjo, ker gre za dela v tistih poklicih, v katerih fiziološke funkcije organizma zaradi narave in teže dela v tolikšni meri pešajo, da delavcu onemogočajo nadaljnje uspešno opravljanje iste poklicne dejavnosti po dopolnitvi določene starosti.

Glede na 413. člen ZPIZ-2 so delovna mesta, za katera so delodajalci dolžni plačevati prispevke za poklicno zavarovanje, vsa tista, za katera se je ob uveljavitvi ZPIZ-1 štela zavarovalna doba s povečanjem (t. i. beneficirana delovna doba). Kot izhaja iz pojasnil Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, je seznam delovnih mest poklicnega zavarovanja objavljen na spletni stran KAD.

Skladno s četrtrim odstavkom 199. člena ZPIZ-2 mora Vlada RS določiti merila in kriterije poklicnega zavarovanja ter izdati uredbo, s katero se določijo merila in kriteriji ter način in financiranje ugotavljanja delovnih mest, za katera so delodajalci dolžni plačevati prispevke za poklicno zavarovanje.

Postopek za določitev delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje, je določen v 201. členu ZPIZ-2, skladno s katerim sedemčlanska komisija, ki jo imenuje minister za delo, na podlagi meril in kriterijev iz četrtega odstavka 199. člena ZPIZ-2 določi delovna mesta, za katera je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje ali ugotovi spremembo škodljivih vplivov ali drugih omejitev delovnega mesta ter določi uvrstitev v posamezno skupino iz petega odstavka 199. člena ZPIZ-2 ali ugotovi, da na delovnem mestu niso več izpolnjeni pogoji iz 199. člena in iz prvega odstavka 413. člena ZPIZ-2 in odloči o prenehanju obveznosti poklicnega zavarovanja za to delovno mesto.

Poleg teh delovnih mest se lahko s posebnim zakonom določijo tudi nova delovna mesta, na katerih so izpolnjeni pogoji iz 199. člena ZPIZ-2. Skladno z enajstim odstavkom 201. člena ZPIZ-2 seznam delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje, objavi minister za delo na spletni strani ministrstva. Nadalje je v 201.a členu ZPIZ-2 določen postopek za ugotovitev delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje, pri zavezancu. Za ugotavljanje, ali pri zavezancu obstajajo delovna mesta iz drugega ali tretjega odstavka 199. člena ZPIZ-2, za katera je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje, je pristojna petčlanska komisija, ki jo imenuje minister za delo. Komisija pri zavezancu ugotavlja ali so za posamezno delovno mesto pri posameznem zavezancu izpolnjeni pogoji po ZPIZ-2.

Glede dela komisije in delovnih mest, ki jih mora delodajalec vključiti v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, smo pridobili tudi mnenje s strani Ministrstva za

delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter KAD-a. Pojasnili so, da komisija, ki jo predvideva ZPIZ-2, v praksi še ne deluje. Zato mora delodajalec sam opraviti presojo oz. ugotoviti, katera delovna mesta bo vključil v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, in sicer ob upoštevanju pogojev, ki jih določa ZPIZ-2 (tj. da gre za delavce, ki opravljajo posebno težka in zdravju škodljiva dela in delavce, ki opravljajo dela, ki jih po določeni starosti ni moč uspešno poklicno opravljati), ob tem pa si delodajalec pomaga s seznamom delovnih mest, ki je objavljen na spletni strani KAD. V kratkem naj bi bil seznam objavljen tudi na spletni strani Ministrstva za delo. Delodajalec tako delovna mesta, na katerih delavci pri njem opravljajo delo, primerja s tistimi iz seznama delovnih mest, ki jih mora vključiti v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Delodajalcu teh delovnih mest torej ni treba opredeljevati v svojih aktih. Slednje izhaja tudi iz pojasnil, pridobljenih pri Združenju delodajalcev Slovenije. Ko delodajalec na ta način ugotovi, da mora določenega delavca obvezno dodatno pokojninsko zavarovati, to stori z izpolnitvijo obrazca, ki je dostopen na spletni strani KAD.

Tanja Bohl, odvetnica

V primeru povračila bo treba izvesti popravke že oddanih REK-1 obrazcev in v polje 801 na zbirnem delu REK-1 obrazca dodati podatke o številu zavarovancev v obveznem dodatnem pokojninskem zavarovanju ter o znesku vplačanih prispevkov, ki se nanašajo na določen mesec. Popravek REK-1 obrazca se izvede na način, da se »odpre« zadnji oddani REK-1 obrazec za določen mesec (npr. marec 2015) in v rubriki »popravek« izbere ustrezno šifro popravka. Glede na to, da prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje niso bili plačani za nazaj, menim, da je popravek treba izvesti na podlagi pravil o samoprijavi. Kot vrsto popravka se torej izbere šifra »I« in doda dodatno obveznost, ki jo je delodajalec dolžan plačati za delavca iz tega naslova. K popravku je treba priložiti tudi predpisan obrazec za samoprijavo (gre za obrazec Samoprijava 1 – Podatki v zvezi s predložitvijo obračuna davka na podlagi samoprijave oziroma v postopku DIN). Popravek je treba narediti na vsakem oddanem REK-1 obrazcu za plače za obdobje, v katerem bi morali za nazaj urediti tudi plačilo prispevkov za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Torej za npr. marec 2015 se naredi popravek na način, da se samoprijavijo prispevki za obvezno pokojninsko zavarovanje, ki se nanašajo na marec 2015.

V tem delu še opozarjam, da se prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje ne všttevajo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja na podlagi 1. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2. Plačilo navedenih prispevkov za delojemalca torej ne pomeni bonitete, tudi če je delodajalec Sklad obveznega dodatnega

zavarovanja (ki skladno s prvim odstavkom 285. člena ZPIZ-1 izvaja obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje) o zaposlitvi delavca na delovnem mestu, za katerega je dolžan skleniti obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, obvestil z zamudo. V tem primeru mora delodajalec skladno z ZPIZ-2 poravnati zaostale premije skupaj z zamudnimi obrestmi od dneva razporeditve delavca na takšno delovno mesto dalje.

Irena Kamenščak

Obračun bolniške za delavca v tujini

Delodajalec ima zaposlenega delavca, ki je detaširan od 1. 1. 2017. Plača je obračunana delno po pogodbi o delu za Slovenijo (bruto plača 824,02) plus dodatek za delo v Nemčiji. Plača je v celoti izplačana v Nemčiji. Od slovenskega dela so obračunani prispevki in dohodnina, od nemškega dela pa samo dohodnina.

12. 4. 2017 pa je delavec zbolel (razlog bolniške je bolezen) in se začel zdraviti v Nemčiji, kjer je imel odprto bolniško do 23. 7. 2017. Delodajalec je prejel nemške bolniške liste. S 24. 7. 2017 je delavec nastopil bolniško v Sloveniji in bo na bolniški še kar nekaj časa.

Zanima nas, od katere osnove se obračuna bolniška, in sicer:

- **za prvih 30 delovnih dni v višini 80 %, od povprečja zadnjih treh mesecev plače (slovenski del + dodatek za delo v Nemčiji) ali samo od slovenskega dela, od katerega so**
- **Kdaj točno se začne obračunavati bolniško nadomestilo, glede na to, da je bil delavec na bolniški v Nemčiji in je v Sloveniji odprl bolniško šele s 24.7.2017 – ali se začne obračunavati bolniška z dnem 12. 4. 2017, ko je začel bolniško v Nemčiji, ali s 24. 7.2017, ko je nastopil bolniško v Sloveniji? Ali se šteje prvih 30 delovnih dni od 12. 4. 2017 ali od 24. 7. 2017?**

Ker delavec ni predložil osebni zdravniški dokumentacije, mu je ta na podlagi obiska odprla boleznino s 24. 7. 2017, iz nemških bolniških list pa je razvidno, da je delavec bil v Nemčiji na bolniški že od 12. 4. 2017.

Pojavlja se vprašanje, kako ste opravili obračun plače od 12. 4. dalje in ali je bil ta sploh pravilen.

Glede na vašo situacijo boste morali sedaj narediti naslednje:

Zavarovanec bo moral pri svojem osebnem zdravniku zahtevati, da se mu upošteva zadržanost glede na nemške bolniške liste. Ker njegov osebni zdravnik ni vedel za njegovo bolniško zadržanost, je odprl bolniški stalež od 24. 7. 2017 dalje. Zavarovancu se bo verjetno zadržanost od dela štela od julija dalje (imenovani zdravnik ZZS še ni izdal odločbe, je pa njegova pristojnost odločanja o zadržanosti od 30 koledarskega dne). Da se odobri stalež za nazaj, mora osebni zdravnik podati predlog imenovanemu zdravniku za odobritev, sicer se kot prvi dan upošteva dan, ko se oseba zgloši pri zdravniku v Sloveniji in mu ta odpre stalež.

Kot osnovo za obračun nadomestila:

- v breme delodajalca – po aktih delodajalca (npr. kolektivna pogodba, mogoče lahko informacijo pridobite na IRSD),
- v breme ZZS pa boste upoštevali osnovo, od katere so plačani prispevki v SLO (glede na oddan iREK v SLO).

Vsekakor bo pomembna odločba, ki jo bosta prejela zavezanec in delodajalec glede trajanja bolniškega staleža.

*Majda Gominšek,
Svetovalna hiša Gominšek*

Potni stroški prokurista

Gospa, ki ni državljanka Slovenije, je lastnica d.o.o., njen sin pa je državljan Slovenije in je prokurist. Nihče od njiju ni zaposlen v tem podjetju, niti nista zaposlena kje drugje, sin je na zavodu za zaposlovanje. Ali si lahko izplačujeta neobdavčeno potne stroške ter kakšno pogodbo je treba pripraviti.

Iz vprašanja izhaja, da je gospa v družbi le lastniško udeležena in druge funkcije (direktor, prokurist, zaposlen ...) nima. To pomeni, da si potnih stroškov ne more izplačevati neobdavčeno. Na podlagi lastništva družbeniki prejmejo le izplačila dividend, ki so obdavčena po 25 % stopnji.

Opravljanje funkcije prokurista je običajno vezano na ustrezno pogodbo o prokuri. Dohodki, ki jih na podlagi takšne pogodbe prejme prokurist, se običajno uvrščajo med dohodke iz drugega pogodbenega razmerja, za katere ZDoh-2 ne pozna oprostitve plačila dohodnine in prispevkov ob samem izplačilu. V pogodbi je seveda mogoče določiti, da ima prokurist pravico do povračil stroškov, ki mu nastanejo v povezavi s npr. službenimi potmi, vendar bodo ob izplačilu z davčnega vidika ti stroški obravnavani enako, kot bi bilo obravnavano plačilo za delo – to pomeni, da so predmet obdavčitve z dohodnino in tudi nekaterimi prispevki. Ima pa prokurist možnost na letni ravni (v informativnem izračunu dohodnine oziroma najkasneje v ugovoru zoper izračun) uveljavljati znižanje davčne osnove za dejanske stroške kilometrine in nočitev, ki so mu nastali npr. na službeni poti, ki jo je opravil kot prokurist družbe. V tem primeru imajo ta povračila, ki se izplačajo kot obdavčljiv dohodek prokurista, lahko vpliv tudi na morebitno nadomestilo za primer brezposelnosti, do katerega bi bil npr. upravičen sin.

Nekaterim prokuristom so dana t. i. razširjena pooblastila, na podlagi katerih dejansko vodijo družbo (po vsebini torej opravljajo enako delo kot direktorji). Če je to v pogodbi jasno opredeljeno in prokurist tudi dejansko vodi družbo, potem lahko takšen prokurist prejme neobdavčena povračila stroškov, do katerih ima pravico na podlagi sklenjene pogodbe, če se izplačajo v višini in pod pogoji, ki jih določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.

Irena Kamenščak

PLAČE IN KADRI – On-line vestnik za računovodje, ki obračunavajo plače in vodje kadrovskih oddelkov z vprašanji in odgovori

Izdaja založba VERLAG DASHÖFER, založba d.o.o., Dunajska cesta 21, 1000 Ljubljana. tel.št.: 01/434 55 90, faks.št.: 01/434 55 94, email: info@dashofer.si/ www.dashofer.si/ Copyright © 2004–2017 by DASHÖFER HOLDING, Ltd. & VERLAG DASHÖFER, založba d.o.o./ Odgovorna urednica: Barbara Slivnik/ Stavek in tisk: Grafika Kodre s.p./ Izhaja: vsaka 2 tedna/ Cena: 132 EUR predplačilo letno + DDV, poštnina in stroški pakiranja/ Predplačilo za vestnik velja za obdobje 6 ali 12 mesecev od datuma vašega naročila. Naročila za naslednje obdobje ni treba podaljšati, ker se podaljša samodejno za naslednjih 12 mesecev. Naročnino na vestnik je mogoče odjaviti samo pisno, najpozneje 6 tednov pred potekom letnega predplačila./ Vestnik lahko naročite na naslovu redakcije./ Vestnik in vsi prispevki ter ilustracije so zaščiteni z Zakonom o avtorskih in sorodnih pravicah. Njihova uporaba je brez dovoljenja založbe – z izjemo po zakonu dovoljenih primerov – prepovedana. Brez predhodnega pisnega dovoljenja založbe je prepovedana reprodukcija vestnika in njegovih delov v kakršnikoli obliki (tisk, fotokopiranje, elektronske ali druge reprodukcijske oblike) in tudi shranjevanje, predelava ali širjenje z uporabo elektronskih off-line ali on-line sistemov./ Za točnost prispevkov odgovarjajo avtorji./ Redakcija posreduje odgovore na vprašanja naročnikov./ Odgovore na vprašanja naročnikov pošiljamo v 4 tednih./ Nekateri odgovori bodo objavljeni v naslednjih izdajah vestnika.